

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

מחזור ב לקייטנות חב"ד

בימים האלה נפתח המחזור השני של קייטנות חב"ד, שבת-חב"ד מפעילים ברחבי הארץ. הקייטנות מיועדות לכל ילדי ישראל, תלמידי בתי-ספר ממלכתיים וממלכתיים-דתיים כאחד. רשת קייטנות חב"ד היא הגדולה בישראל, ופועלות בה כמאתיים קייטנות. הקייטנות מעניקות לילדים שפע של חוויות לצד תכנים וערכים, ברוח חסידיית עליזה ותוססת. פרטים בבית-חב"ד המקומי.

טאטרון ערכי

טאטרון 'מעייני' - במה עם נשמה, המתמחה בהפקות חינוכיות לבתי-הספר במגזר הדתי, בזמן מנהלי בתי-ספר ממלכתיים-דתיים ומנהלי תלמודי-תורה לצפות בהכול א-א' - הצגה חדשה ומשעשעת לכיתות א עד ו, בנושא השמחה והביטחון בה'. הצפייה בימים י"ג-י"ד במנחם-אב, ברמת-גן. טל' 052-3420037.

מבצע יוחנן

הסופרת נ' צביאלי מגישה את **מבצע יוחנן**, הספר החמישי בסדרת **הבלשים** המותחת והמצחיקה, המספרת על חוויותיה של חבורת ילדים המתגוררת סמוך לחומת העיר יפו. כמו-כן יצא-לאור **הצוללת הצהובה**, מסע תתי-ימי מהנה ומחנך. הספרים באישור הוועדה הרוחנית. טל' 050-4132200.

סיפורו של ניגון

הפקה משותפת לניצוצות של קדושה ולהיכל הנגינה. הכנר החסידי ר' מרדכי ברוצקי ובניו, ומקהלת תלמוד-תורה חב"ד ברחובות, מגישים סדרה של ניגונים והסיפורים שמאחוריהם, בהפקת וידאו מרגשת. טל' 052-5905781.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
7:55	8:36	7:50	7:37
8:58	9:40	8:44	8:36

פיקי אבות. פרק ג

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

משפט אין עושים בכיכרות

התקשורת מחפשת את הכותרות הצעקניות. למי אכפת שתחת גלגליה נרמסים בני-אדם ונהרסים חיים ללא שום סיכוי לתקן את הנזק

לעצור אדם גם אם עדיין לא הוכחה אשמתו. כשיש חשש שיימלט מהדין, מוצדק לעוצרו. ועדיין ראוי לרשויות החוק לבחון חלופות, כמו ערבויות, מעצר בית וכדומה. רק אם אין כל ברירה נכון להשליך אדם לתא המעצר. האם נשקלו השיקולים האלה במקרה של האם, שהיא בהיריון מתקדם? האומנם לא היה מנוס מלהשליכה למעצר בחברת נרקומניות?

אין זכות השמחה

הדבר השני המקומם כל-כך הוא השיפוט המהיר בכיכר העיר, על-ידי העיתונות הניזונה מהדלפות מגמתיות. הפרשה התפוצצה כשהאם כבר מוגדרת חולת-נפש, עם אבחנה מדויקת ושם התסמונת. עוברים הימים, פסיכיאטר מומחה בודק אותה וקובע שלא דוברים ולא יעו. בצדק מוחה הפסיכיאטר בחוות-דעתו על העובדה שגורמים רפואיים מסויימים הטילו עליה אבחנה פסיכיאטרית בלי שרופא-נפש כלשהו בדק אותה או שוחח עמה.

הקלות של הטלת רפש באדם וחריצת דינו על-ידי העיתונות - בלתי-נסבלת. כל חקירה מתחילה בדרך-כלל בחשדות. לחוקרים יש השערות, והחקירה נועדה לברר את הדברים. אבל כשהדברים יוצאים לרשות-הרבים בטרם מוצתה החקירה, אין סיכוי שייעשה צדק. התקשורת מחפשת כותרות צעקניות, והיא גם ממחרת להדביק כינוי גנאי לחשוד ('האם המרעיבה', 'האברך הדורס'). למי אכפת שתחת גלגלי התקשורת הדוהרת נרמסים בני-אדם ונהרסים חיים ללא שום סיכוי לתקן את הנזק.

התקשורת תילחם בחירוף-נפש על 'זכות הציבור לדעת', שאינה אלא זכות העיתונאים להשמיע, אך אנחנו יודעים שזו התנהגות בלתי-מוסרית ולא-יהודית. ההכפשה הזאת סותרת את כל המצוות הקשורות בכבוד האדם ובאיסור לשון הרע והוצאת שם רע. כאשר גם מדגישים את השתייכותו הקהילתית והדתית של האדם, הפגיעה היא בקהילה שלמה ובציבור רחב, וזה דבר שהציבור אינו מוכן לשאתו. אלה הדברים שקוממו את הציבור, ובצדק.

עקבות הסערה הציבורית שקמה בפרשת מאסרה של האם שנחשדה בהרעבת בנה, ראוי לומר כמה דברים.

ראשית, יש לגנות בלא היסוס את מעשי האלימות שעשו קומץ מופרעים, ובכלל זה ההטרדות הטלפוניות והשימוש בשמו של הרוצח הנתעב מנגלה יימח-שמו כלפי רופאים יהודים בארץ-ישראל. אלה מעשים מטורפים, שאין להם דבר עם מאבק ערכי למען מטרה נעלה. זו השתלחות יצרים פרועה ותו לא.

שנית, אסור שיווצר רושם כי יהודים יראי-שמים ושומרי תורה ומצוות מגוננים על פושעים. "וביערת הרע מקרבך" הוא ציווי בתורה. חובתה של חברה להקיא מתוכה עבריינים, קל-וחומר מי שמסכנים את זולתם. להפך, דווקא בעיניים של תורה יש לראות מעשים כאלה בחומרה יתרה, כי יש כאן לא רק עברה על החוק ועל ערכי המוסר האנושיים, אלא גם פגיעה בערכי התורה ובמצוותיה.

קלות של מעצרים

העובדה שהסערה הקיפה חוגים רחבים ביותר מעידה שאין כאן ניסיון להגן על מישהו שהוא 'משלנו'. לו המחאה הייתה נשמעת רק מחוגי 'תולדות אהרון', היה אפשר לטעון שהקהילה מנסה לחפות על מישהו מתוכה; אבל המחאה באה מקרב ציבורים רחבים, כי הייתה כאן התנהלות שעוררה התקוממות רבה. חשוב לעמוד על הדברים האלה, כי הם חייבים לבוא על תיקונם.

קשה לקבל את האצבע הקלה המונחת על הדק נשק המעצר. הכנסת אדם מן השורה לבית-מעצר היא מכה איומה. במובנים רבים התנאים בבית-מעצר גרועים פי כמה מבית-סוהר. בני-אדם רבים מושלכים לתא המעצר בשל חשד כלשהו, ואחר-כך מתברר שהם חפים מפשע. איש לא יוכל לפצותם על הסבל וההשפלה שהיו מנת-חלקם באותם ימים ולילות, בחברתם של עבריינים, בתנאים קשים כל-כך.

אכן, כשנשקפת סכנה לשלום הציבור יש הצדקה

"אתה הראת לדעת"

מהחיבור השורשי הפנימי שלה עם הקב"ה - היא שווה אצל כל בני עם-ישראל.

צריך לדעת

אף-על-פי-כן נאמר מיד, שיש צורך ב"לדעת". אמנם הראייה היא דרגה גבוהה ביותר, אבל אם היא לא תחדור בשכלו של האדם ובהבנתו, לא יהיה החיבור של האדם עם הקב"ה שלם כפי הנדרש. במצב כזה יישארו השכל והרגשות מחוץ לחיבור עם הקב"ה. לכן יש צורך ב"לדעת" - שגם השכל יבין את מה שעצם הנשמה רואה, ואז יתעוררו הרגשות לאהוב את ה' ולירא מפניו.

התכלית האמיתית של "אתה הראת" היא שגם בתוך נפשו של האדם לא יישאר שום פרט "מלבדו", מחוץ להתאחדות עם הקב"ה. הראייה האלוקית צריכה למלא את השכל והמידות, המחשבה, הדיבור והמעשה, עד שגם גשמיות של יהודי תהיה ספוגה וחדורה בהכרה ש"אין עוד מלבדו".

(תורת מנחם כרך לב, עמ' 102)

זו הדרגה שקיימת אצל כל יהודי. הקשר שלו עם הקב"ה הוא קשר של 'ראייה', שאינו תלוי במידת ההבנה וההשגה. אמנם יהודי יכול להשלות את עצמו שאינו יודע ואינו מבין את ענייני האלוקות, ושאין הוא רואה אלא את המציאות הגשמית; אבל בכך הוא מרמה את עצמו. בפנימיות ליבו הוא קשור עם הקב"ה בקשר של 'ראייה', קשר מוחלט וברור שאין לערער.

כל יהודי רואה

בדברי משה רבנו יש הדגשה מיוחדת: הוא אומר "אתה הראת" ולא "אתה ראית". ההבדל בין 'ראית' ל'הראת', ש'ראית' דורש מאמץ ורצון מצד האדם - הוא צריך לרצות לראות; ואילו 'הראת' משמעותו שהראו לו, גם אם אתה מצד עצמך לא התאמצת ולא גילית רצון לראות.

לכן הגילוי הזה הוא לכל יהודי בשווה, ואין הוא תלוי בדרגתו של האדם. אילו היה האדם נדרש למאמץ ולרצון מצידו, היו יכולים להיות הבדלים במידת המאמץ והרצון בין יהודי ליהודי, אבל כאשר זו ראייה הנובעת מעצם נשמתו של יהודי,

פרשתנו משה רבנו מזכיר לבני-ישראל את מעמד הר-סיני ומתן התורה. את ההתגלות האלוקית הגדולה הוא מתאר במילים: "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים, אין עוד מלבדו".

בפסוק זה משה רבנו אומר לכל יהודי: אתה ראית במו-עיניך כי ה' הוא האלוקים וש"אין עוד מלבדו". זו ראייה שמעל ההבנה וההשגה השכלית. כל יהודי, מעצם הווייתו, רואה - בנפשו פנימה - שה' הוא האלוקים ושמלבדו אין שום מציאות.

לא תלוי בהבנה

הראייה היא למעלה מהכרה שכלית. כשהאדם מבין דברים בשכלו, הוא תופס רק את הדרגה שיכולה להיתפס בשכלו ובמחשבתו, אבל מה שלמעלה מהשגתו אינו נתפס אצלו. לעומת זה, הראייה תופסת את עצם הדבר. אין הכרח שהאדם יבין את מה שהוא רואה, ובכל-זאת הדבר ברור לו בתכלית, כי הוא רואה אותו בעיניו.

מן המעיין ימות המשיח | מאת הרב אליעזר ברוך

כל התורה כולה מדברת על אודותיו יתברך.

(כתר שם טוב)

אמרת השבוע

כבוד בלי תנאים

יהודי אמיד מזקני העיר פרשבורג בא אל החת"ם סופר והתאונן באוזניו על בנו, שאינו מכבד אותו כראוי.

זימן החת"ם סופר את הבן ושאלו מדוע אין הוא מכבד את אביו, כמצוות התורה. השיב הבן, שאביו אדם אמיד ובעל נכסים, ואף-על-פי-כן אינו מסייע לו בפרנסתו, והדבר גרם להצטברות טינה בליבו על אביו.

אמר לו החת"ם סופר: "כשציוותה התורה 'כבד את אביך ואת אמך', היא לא התנתה זאת במתן סיוע מצד ההורים. הציווי נאמר לבני-ישראל כשהיו במדבר, קיבלו לחם מן השמים, ולא נזקקו לעזרת ההורים. ובכל-זאת קבעה התורה שהבן חייב בכבוד אביו ואימו".

השעבוד יוסר

"אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד" (ברכות לד, ד). מי שאינו מאמין בהשגחה פרטית, משועבד לקליפה, המכסה ומסתירה את ההשגחה העליונה. זהו 'שעבוד מלכויות'. לעתיד לבוא, כשרוח הטומאה תעבור מן הארץ, תתגלה ההשגחה הזאת, ואז יראו הכול כי כל דבר בא ממנו יתברך.

(כתר שם טוב)

צחוק ותענוג

לעתיד יאמרו בני-ישראל ליצחק דווקא "אתה אבינו" (שבת פט, ב). יצחק הוא מלשון צחוק ותענוג. לעתיד לבוא, בגמר הביורורים, יתגלה הצחוק והתענוג העליון מהביורורים שנתבררו.

(תורה אור)

שחיטת הרע

"לעתיד לבוא מביא הקב"ה ליצר הרע ושוחטו" (סוכה נד, א). שחיטת יצר הרע משמעותה - הוצאת החלק הרע שבו, וכך ה'נבל' יתהפך ל'לבן'.

(הבעל-שם-טוב)

גאולה של חסד

"רבי אליעזר אומר: בניסן נגאלו, בתשרי עתידין

ליגאל. רבי יהושע אומר: בניסן נגאלו, בניסן עתידין ליגאל" (ראש-השנה יא, א). המדרש מכריע כדעת רבי יהושע, שזמן הגאולה הוא חודש ניסן. ניסן הוא זמן של חסד, ואילו תשרי הוא חודש של גבורה, זמן של דין ומשפט. לכן הגאולה תהיה בחודש ניסן, בחינת חסד.

(ספר המאמרים ת"ש)

להתמסר לתורה

"שייבנה בית-המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך" (אבות ה, כ). מה הקשר בין בניין בית-המקדש ללימוד התורה? אלא שכאשר ייבנה בית-המקדש יקוים הייעוד "ועמדו זרים ורעו צאנכם" (ישעיה סא, ה), וממילא יוכל כל יהודי להתמסר בכל ישותו ללימוד התורה.

(הרבי מליובאוויטש)

תורה חדשה

"תורה (חדשה) מאיתי תצא" (ישעיה נא, ד). ויקרא-רבה פרשה יג, ג). התורה נתלבשה בסיפורי מעשיות, כמו מעשה לבן ומעשה בלעם. לעתיד לבוא יתגלו הסודות הטמונים בסיפורים האלה, ואז יתגלה כי למעשה הסיפורים מדברים על הבורא יתברך ועל העולמות העליונים. זו משמעותה של 'תורה חדשה' - לעתיד יתגלה כי

תנאי שהופר

הכול כינו אותו 'שמשון המתמיד'. הוא למד אצל רבי משה מקיצצ, שהתגורר במז'בוז', עירו של הבעל-שם-טוב. רבי משה הקדיש את כל עיתותיו ללימוד התורה, ולכן לא טרח מעולם לבקר בבית-מדרשו של הבעש"ט. חס היה על ביטולה של תורה.

יום אחד הקשה שמשון קושיה עצומה בגמרא. שבועיים נטרד רבי משה בקושיה ולא הצליח לתרצה. כעבור שבועיים, בליל שבת-קודש, ראה בחלומו את הבעש"ט לומד בגמרא המדוברת, ובלמודו פותר את הקושיה.

הוא התעורר נרעש ורצה להבטיח שיזכור את התירוץ. ליל שבת, אסור לכתוב או להדליק נר. הוא התלבש, יצא והגמרא בידו לרחוב ועיין בה לאור הירח. שוב ושוב שינן את התירוץ, ולא פסק מלהתפעל מעומק ההסבר.

באותה שבת חש משיכה עזה ללכת לבית-מדרשו של הבעש"ט. בשעת המנחה כבר לא היה יכול להתאפק. הוא נכנס פנימה ועמד בפניו. עברו כמה רגעים, והנה הבעש"ט מזכיר את דברי הגמרא המוקשים ומתרצם להפליא, בדיוק כפי שתיירץ לו בחלומו!

בקושי הצליח רבי משה לעמוד על רגליו, ואז שמע את הבעש"ט מוסיף ואומר, כי לעיתים מה שנראה בעינינו ביטול תורה הוא המביא באמת לידי קיום התורה... רבי משה הבין שהדברים מכוונים אליו. מיד בצאת השבת ניגש אל הבעש"ט והביע את רצונו להימנות עם חסידיו.

יום אחד בא אל הבעש"ט יהודי אמידי מהעיר קמיניץ, ר' אהרון שמו. הוא בא לבקש חתן בן-תורה לבתו. שלחו הבעש"ט אל רבי משה מקיצצ, ורבי משה בחר בעבורו את שמשון המתמיד. שמשון הסכים לשידוך בתנאי אחד: שיוכל לשבת על התורה כל ימיו.

בהגיע מועד החתונה נסע שמשון עם רבו לקמיניץ, והחתונה נערכה ברוב שמחה. אחרי החתונה ישב החתן בבית המדרש ועסק בתורה. כך עברה השנה הראשונה, לשמחת כל הצדדים.

יום אחד החלו חברותיה של האישה הצעירה להקניטה. הן סיפרו על הרווחים שצברו בעליהן במסחרם, בעוד בעלה יושב בבית-המדרש. החלה האישה לחזק על בעלה לצאת לעולם המסחר. היא רתמה למשימה גם את אביה ועוד בני משפחה. החתן ניסה להסביר כי התורה היא

הסחורה הטובה ביותר, וכי רק בתנאי זה הסכים לשידוך, אך הללו המשיכו בהפצרותיהם, עד שנאלץ החתן להיכנע. חותנו מסר לו סחורה, עם מרכבה ומשרתים שילוהו, ושלחו ליריד הגדול בבבלטה. כאשר הגיע לבבלטה מכר את הסחורה, ומהרווח הוציא סכום נכבד

ומסרו למשרתים, בעבור אשתו. הוא אמר שברצונו לנסוע לבדו לאודסה, כדי לקנות סחורה. כששבו המשרתים והכסף בידם, שמחו החותן והאישה הצעירה. הנה, החתן נדבק בחוש המסחר ויצא לעסקים. עברו חודשים, ואין כל ידיעה מהחתן.

עברה שנה, והחותן שיגר שניים ממשרתיו למצוא את החתן באשר הוא. הוא מסר בידם מכתב בעבור רב העיר שבה ימצא החתן, בבקשה לקבל מהחתן גט בעבור האישה העגונה. שני המשרתים עברו מעיר לעיר, חיפשו בבתי-המדרשות ולא מצאוהו. הם הגיעו למסקנה כי כנראה מת או נרצח, וכל מאמציהם לריק. ר' אהרון הבטיח להם שכר נכבד אם יביאו את הגט. החליטו אפוא להוציא במרמה גט חתום כביכול מאת החתן שמשון.

אמרו ועשו. אחד המשרתים בא לעיר רשקוב והזדהה בשם שמשון. כעבור זמן בא לעיר חברו והחל לשאול אם יש בעיר אברך זר ושמו שמשון, שעיגן את אשתו. מיד הביאו את 'שמשון' אל רב העיר, ושם 'הודה' שהוא אכן החתן הנמלט. הרב דרש ממנו לכתוב גט לאשתו העגונה, והוא נענה.

ה'שליח' מיהר לצאת מהעיר, וכעבור זמן יצא ממנה גם 'שמשון'. השניים שבו לקמיניץ. הגט נמסר לאישה והשניים קיבלו שכר הגון מאת ר' אהרון. עבר זמן והאישה השתדכה עם סוחר, והחתונה נקבעה לעוד שלושה חודשים, ביום הראשון שלאחר שבת נחמו.

במוצאי שבת נחמו ביקש הבעש"ט מרבי משה מקיצצ להתלוות אליו לנסיעה. הם עלו אל העגלה והסוסים פתחו בדהרה וגמאו מרחקים. עם שחר עצרה העגלה ליד בית מזיגה. שם, בחצר הבית, נראה האברך ר' שמשון יושב ומרביץ תורה בשני נערים.

ר' שמשון סיפר, כי מאחר שלא היה יכול לשאת את הלחצים לעסוק במסחר, החליט לעזוב את אשתו ולהימלט למקום שבו לא יטרדוהו. הוא מצא לו פרנסה מהלימוד עם שני הנערים האלה, וכך היה יכול להגות בתורה באין מפריע.

"האם אתה יודע כי אשתך עומדת להינשא מחר לאדם אחר, על סמך גט מזויף?", שאל הבעש"ט.

ר' שמשון נחרד. "בוא עמי ובעזרת ה' נמנע את המעשה", הורה לו הבעש"ט. עלה ר' שמשון לעגלה והם יצאו מיד לקמיניץ. שם הורה הבעש"ט לקרוא לרב העיר ולמשרתים שהביאו את הגט. בבואם, החל הבעש"ט לחוקרם, וכעבור שעה קלה הודו כי זייפו את הגט. אז הציג הבעש"ט את הבעל האובד - ותיהום כל העיר.

את סעודת החתונה הציע הבעש"ט לתת לעניי העיר, ולר' שמשון ואשתו המליץ לחזור לחיי השלווה שהיו במעונם. "לקחתם אותו לחתן בתנאי שיעסוק בתורה", אמר הבעש"ט לר' אהרון. "שמרו על התנאי ותרוו רוב נחת מהזוג הצעיר".

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוד

אין צורך לטרוף

בנבואת ישעיהו, המתארת את דמות העולם בימות המשיח, מתואר השלום שישרה בתוך ממלכת החי: "וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירביץ" (ישעיה יא, 1). דבר זה מעורר, כמובן, שאלה בסיסית: הזאב והנמר אינם טורפים מתוך אכזריות, אלא מתוך צורך קיומי, מכיוון שהם ניזונים מן החי. ממה יתקיימו אפוא בימות המשיח?

התשובה לשאלה הזאת ניתנת מיד בפסוק הבא, שבו הנביא אומר: "ואריה כבקר יאכל תבן". כי אכן, האריה, וכמוהו הזאב והנמר והדוב, יאכלו בימות המשיח - תבן, ממש כמו כבש ופרה. מכאן שהשינוי שיתחולל אז לא יהיה התנהגותי בלבד, אלא ישתנה טבען השמי של חיות-הטרף - במקום בשר יאכלו תבן ועשב. העולם ישתנה אפוא תכלית שינוי, עד שחיות-טרף יוכלו להסתפק בעשב השדה.

כפשוטו או משלים

חכמי ישראל הראשונים חלוקים ביניהם בשאלה אם הדברים נאמרו כפשוטם או הם בבחינת משל בלבד. הרמב"ם (הלכות מלכים פרק יב, הלכה א) קובע כי הנבואות האלה אינן כפשוטן, אלא נאמרו בלשון "משל וחידה". כוונתן לרמוז, לדעתו, שעם-ישראל, שנמשל לכבש, יחיה בשלום עם רשעי הגוים, המשולים לזאב. והרמב"ם מסיים: "וכל כיוצא באלו הדברים בעניין המשיח, הם משלים, ובימות המלך המשיח ייודע לכול לאיזה דבר היה משל, ומה עניין רמזו בהם".

לעומתו, הרמב"ן (דרשת 'תורת ה' תמימה', כתבי רמב"ן כרך א, עמ' קנ"ה) מפרש את הנבואות הללו כפשוטן ומביא ראיות רבות לכך. לדעתו, גם אין זה חידוש מהותי בבריאה, שכן מלכתחילה נברא העולם במתכונת שבעלי-החיים לא פגעו זה בזה. במקום אחר (בפירושו לתורה, ויקרא כו, 1) הוא מאריך בכך יותר: "כאשר היה העולם מתחילתו, קודם חטאו של אדם... לא היה הטרף בחיות הרעות. רק מפני חטאו של אדם, כי נגזר עליו להיות טרף לשיניהם, והושם הטרף טבע להם גם לטרוף זו את זו".

חזרה לימי בראשית

מפרשי הרמב"ם מנסים לתווך בין שתי הדעות. הרדב"ז, למשל, מבחין בין ארץ-ישראל לשאר העולם: "מה שראוי להאמין בזה, שהדברים הם גם כפשוטם בארץ-ישראל... אבל בשאר ארצות עולם כמנהגו נוהג והכתובים הם משל".

רבי יצחק אברבנאל (משמיע ישועה, המבשר השלישי, נבואה ב) מביא תחילה את הדעה האומרת שנבואה זו היא משל לשלום שישרה אז בין האומות, אך בהמשך לכך הוא מביא שיטה, שלפיה כוונת המאמר "עולם כמנהגו נוהג" היא שלא יתחדשו דברים על-טבעיים שמחוץ למסגרת העולם הטבעי, אולם חזרתו של העולם למצבו הבראשיתי הנעלה, כפי שהיה בעת הבריאה, בטרם ירד ממדרגתו על-ידי חטא עץ-הדעת - עדיין זה יכול להיחשב "עולם כמנהגו נוהג".

בעל 'עבודת הקודש' (חלק ב, פרק לח) מאריך ומבאר, שקודם חטא עץ-הדעת היה העולם נעלה, לא רק מבחינה רוחנית, אלא גם מבחינה גשמית. חז"ל מתארים את מצבו המופלא של העולם באותה עת (הארץ הייתה נזרעת ומוציאה תבואה בור-ביום; העץ היה ניטע ומניב פרי באותו יום וכו'), אלא שהעולם ירד בעטיו של החטא ואיבד את המעלות הנפלאות הללו. אולם כשיגיעו ימות המשיח ותתמלא הארץ דעה את ה', יחזור העולם למצבו הראשוני - כפי שנברא מתחילתו.

גילוי האמת האלוקית ישפיע גם על המציאות הגשמית של העולם הזה, שהיא תתעלה למדרגתה הראשונית. ממילא הפירות והירקות יהיו טובים לאין-ערוך (שכן אפילו אילנות-סרק יתנו פרי), עד שהתבן ועשב השדה יוכלו להזין את הזאב והאריה. במצב כזה כבר לא יהיה להם צורך לטרוף, ויתקיימו כפשוטם דברי הנביא: "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קודשי, כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

חברים בדם

לדבריהם, רק תרומת מוח עצם יכולה להצילו. כל בני המשפחה נבדקים, אך איש מהם לא נמצא ראוי לתרומה. באין ברירה הרופאים מחליטים על טיפולים כימותרפיים קשים, שאולי יצליחו להתגבר על המחלה.

פגרת בין הזמנים תשס"ד. **משה פרייס**, תלמיד ישיבה ליטאית בירושלים, עובר בשכונת גאולה ורואה דוכן של ארגון 'עזר מציון', הקורא להצטרף למאגר מוח עצם. הוא נענה, עושה בדיקת דם וחוזר לשגרת יומו.

באותה שעה, במרחק אלפי קילומטרים, בקליפורניה **יוסי אליעזרי** מתכונן לשנתו השנייה בישיבה הגדולה. יוסי הוא חב"דניק, בנו של הרב **דוד אליעזרי**, שליח חב"ד ביורבה-לינדה שבקליפורניה. הוא בחור עליו וחייכן, בן שמונה-עשרה, ואין לו שום מושג על הצפוי לו בשנה הבאה.

האבחנה הקשה

השנה עוברת בהצלחה. הוא מצטיין בלימודיו ושוקד על התורה ועל העבודה. לקראת פגרת הקיץ מציעים לו לנסוע לטווייה, להפעיל מחנה-קיץ לילדים וללמד יהדות לצעירים יהודים במקום. הוא נענה בשמחה ומתכונן לצאת לדרך.

לקראת הטיסה הוא מתחיל לחוש דבר-מה. "קיבלתי איזו שפעת או דלקת", הוא מספר. "בתחילה זלזלתי בזה. אנטיביוטיקה יש גם בלטווייה. יצאתי לדרך, הגעתי אל היעד, אבל הטיפול השגרתי לא הועילו הפעם. עשייתי בדיקת דם ופניו של הרופא הרצינו מאוד. הוא הורה לי לטוס מיד הביתה. אמבולנס לקח אותי למגל-התעופה. הוריי המבוהלים אספו אותי מבית-הנתיבות היישר לחדר-המיון. סדרת בדיקות מהירה איבחנה: לאוקמיה - סרטן הדם". הרופאים קובעים כי מצב הבחור קשה מאוד.

מאין יבוא תורם

תשעה חודשים קשים עוברים עליו, ובחסדי ה' המאמצים מצליחים ונראה כי המחלה הוכרעה. חייו שבים למסלולם. אך יום שיש אחד בחודש מנחם-אב, כשהוא הולך אל הרופא לבדיקה שגרתית, הרופא מזהה דבר-מה חשוב. עוד סדרת בדיקות והבשורה הקשה שוב מכה במשפחה: המחלה חזרה. עכשיו כבר אין תולים תקוות בטיפול כימותרפי. "רק השתלת מוח עצם תוכל להציל אותך", אומרים הרופאים. אבל היכן מוצאים תורם מתאים?!

רשות הדיבור לפרייס: "יום אחד, שנתיים אחרי אותה בדיקת דם בירושלים, מתקשרים אליי מ'עזר מציון' ואומרים שנמצאתי מתאים לתת תרומת מוח עצם לחולה. נעניתי מיד. ובעצם למה לא. זה תהליך הדומה לתרומת דם, והגוף משחזר את מוח העצם כעבור כמה ימים. אחרי התרומה הייתי סקרן לדעת למי תרמתי, ואמרתי שאם החולה יסכים, ארצה לפגוש".

שיחת טלפון מפתיעה

כעבור שנה צלצל הטלפון של משה. "שמי יוסי אליעזרי ואתה הצלת את חיי", הכריז הקול מעברו

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מקווה טהרה

שאלה: מה מייחד את מקווה הטהרה לעומת אמבטיה או בריכת שחייה?

תשובה: טבילת הטהרה אינה זהה לרחצה לצורכי ניקיון. להפך, הרחצה היא הקדמה לטבילה, שמטרתה - טהרה רוחנית. טהרה כזאת, קבעה התורה, נוצרת על-ידי טבילה במים שמחוברים למצבם הטבעי - מי מעיין, ים (מי נהר בתנאים מסויימים), וכן היקוות טבעית של מי-גשמים.

מכיוון שקשה לטבול טבילות טהרה בים, במעיינות ובשוליות מי גשמים, התפתח הפתרון של מקווה. זו בריכה קטנה, שנבנתה בדרך מיוחדת, ומימה נחשבים כמי גשמים מקוריים.

בכל מקווה יש מאגר מים ('אוצר'), המתמלא ממי הגשמים הזורמים אליו מגג הבניין. הטבילה אינה נעשית ב'אוצר' עצמו, אלא בבריכה המחוברת ל'אוצר',

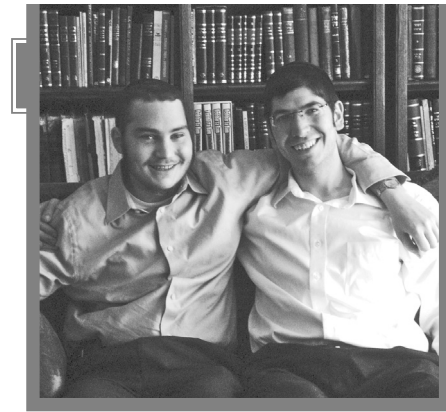
באמצעות חיבור המקנה את סגולת מי 'אוצר' גם למי הבריכה.

יש בהלכה שתי אפשרויות להכשרת מי הבריכה: א) **השקה** - חיבור קבוע על-ידי נקב עגול, שקוטרו כחמישה ס"מ; ב) **זריעה** - מי הברז עוברים דרך 'אוצר' מי הגשמים, 'נזרעים' בהם, ומשם הם יורדים לבריכה.

הידור מיוחד קבע אדמו"ר הרשב"ב נ"ע, לבנות את ה'אוצר' מתחת לבריכת הטבילה. השיטה הזאת נקראת 'בור על-גבי בור'. בין האוצר לבריכת הטבילה יש נקב מרובע ברוחב כעשרה ס"מ, וכן יש השקה וזריעה גם יחד, יש פחות תחלופה במי 'אוצר', ועוד הידורים.

הגר"ע יוסף דחה את דברי מי שניסו לערער על שיטה זו וכתב: "מקווה על-גבי מקווה אין עליו שום חשש". הוא אף מוסיף: "אדרבה יש מקום לומר שההשקה למקווה התחתון עדיפה מסתם השקה שהיא מן הצד. וכבר נהגו כן בתפוצות ישראל".

מקורות: מקוואות פ"ו מ"ד ופ"ז מ"ב, ובמפרשים. יבמות פ"ב, שו"ע י"ד סי' ר"א ונ"כ. הוספות לשו"ע הרב חלק ה', עמ' 1910. 'תשובות וביאורים בשו"ע' סי' קנב. סהרת הבית (להגר"ע יוסף) ח"ג עמ' שטו.

משה פרייס (מימין) ויוסי אליעזרי. קשר הדוק

השני של הקו. משה היה בהלם מוחלט. "נדרשו לי כמה דקות להתאושש, ואז שוחחנו ארוכות וסיפרנו זה לזה על עצמנו. כעבור כמה חודשים ססתי עם אשתי לחו"ל וקבענו פגישה, שהייתה מרגשת מאוד. מאז אנחנו בקשר טלפוני אחת בחודש ומתעניינים איש בשלומו של רעהו".

יוסי החלים ב"ה וחזר לאיתנו במלוא מובן המילה. הרופאים קבעו כי תרומת מוח העצם הדבירה את המחלה לגמרי, ועתה הוא ככל האדם. הוא חזר ללימודים וזה מקרוב סיים בהצלחה את לימודי ההסמכה לרבנות. אבל עכשיו יש לו חבר חדש - חבר בדם.

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

שולחן שבת

לכל התורה בכרך אחד

שלוש שיחות לכל פרשה, מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020